

Iværksætterundersøgelsen

2021

DANSK IVÆRKSÆTTER FORENING

Jo bedre rammevilkår er, desto bedre har vores iværksættere det.

Så simpelt er det.

Derfor er det glædeligt, at vi ser Danmarks Statsminister i sin nytårstale adressere netop erhvervslivets rammevilkår. Netop nu oplever mange virksomheder mangel på arbejdskraft som deres største udfordring, og vi ser frem til de snarest muligt følges op af handling.

For vi har i Danmark brug for, at flere skaber deres eget job og lykkes som iværksættere. Og endnu bedre: Lykkes med at skabe job til andre. Danmark har brug for iværksættere og selvstændige, og de har brug for de rette kompetencer til at sikre vækst og det bedste mulige afsæt.

For samtidig med, at politikere fra et bredt spektrum ofte lufter denne holdning, bakker de op om en række strukturer, der gør det decideret uattraktivt at starte egen virksomhed, hvis man i stedet kan få et job som lønmodtager. Og det kan rigtig mange af dem, der har en chance for at lykkes som selvstændige, pudsigt nok godt.

At der eksisterer en kløft, mellem hvad Christiansborg siger, og hvad Christiansborg gør, kommer nok bag på de fleste. Jeg antager, at en stor del af denne kløft skyldes en grundlæggende mangel på forståelse for, hvad iværksætteri egentlig er. Hvis man ser på vores gennemsnitspolitikeres og -embedsmænds erfaring med at starte egen virksomhed, er det i hvert fald en nærliggende tanke.

Vi vil i 2022 fortsætte vores kamp og kæmpe for alle danske selvstændige, iværksættere og startups. Vi finder det derfor positivt, at statsministeren i sin nytårstale tager favntag med nogle af de vigtigste erhvervspolitiske dagsordener

netop nu. Det vidner om, at statsministeren er opmærksom på nogle af de mest centrale samfundsudfordringer, som kalder på effektive løsninger i det nye år.

Vi bør fremelske alle typer af iværksættere

Hver dag kæmper vi for de danske iværksættere, og vi kan se, at vores indsats hjælper. Vores fokus på at fremme bæredygtige iværksættere har virket. Mere end 80% af respondenterne i dette års analyse tilkendegiver, at de har flettet bæredygtighed ind - i mere eller mindre grad - i deres forretning.

Men med startup-tanker følger en række af usande billeder. Som for eksempel at iværksættere er unge mennesker, helst uden uddannelse. I virkelighedens verden er de mest succesfulde iværksættere faktisk modne mennesker med masser af uddannelse. Solid erfaring, kompetencer, netværk, og måske er en kundeportefølje sjovt nok ikke det værste udgangspunkt for at drive virksomhed. Eller hvad med »hånden på kogepladen-myten«? Den om, at iværksættere helst skal have sat alt på spil, inklusiv pensionsopsparingen, huset og ægteskabet. At det netop er truslen om at miste alt, der får os til at præstere.

Alle andre fungerer faktisk bedst, hvis der er nogenlunde ro på bagsmækken. Og ganske få har lyst til at tage skridtet ud i iværksætteri, hvis udsigten faktisk er at miste alt, hvis noget uforudset går galt. Og da slet ikke, når der findes et bedre alternativ.

I Danmark har vi, uanset hvordan man vender og drejer det, ret gode vilkår for lønmodtagere. For eksempel er man sikret, hvis man bliver fyret (funktionærlov og dagpengeret), man er sikret mod virksomhedens konkurs (Lønmodtagernes

Garantifond). Som arbejdsløs lønmodtager kan du udbyde din arbejdskraft med statsstøtte (privat løntilskud). Alle disse privilegier og mange flere har selvstændige i praksis ikke. Det er helt i orden at synes, at det skal vi heller ikke have. Men så kan man ikke samtidig gå rundt og synes, at der skal være flere af os.

Hvis man derimod gerne vil have flere iværksættere, kunne man jo overveje at ligestille iværksætterne med lønmodtagere i forhold til social sikring?

Det er et spørgsmål om fair konkurrence i den enkeltes valg mellem lønarbejde og iværksætteri. I øvrigt betaler vi iværksættere jo faktisk også skat af vores løn, den skat der finansierer gildet for alle lønmodtagerne. Så helt urimeligt er det vel sådan set heller ikke. Dybest set kunne I lige så godt udelukke os fra at bruge vores fælles sygehuse og skoler.

Som iværksættere har vi mere end nogen andre brug for at kunne rekruttere dygtige medarbejdere, der tør forlade deres sikre job for at tage et, der risikerer at forsvinde i morgen.

Det er et argument for det modsatte: Lad nu selvstændige få del i den solidariske sikkerhed, der gør, at man med lidt mere ro i maven kan starte egen virksomhed. Uanset om man er liberal og tror på fair konkurrence eller socialist og tror på, at samfundet hjælper, når det er svært, bør man kunne se en mening med galskaben. Hvis man er gammeldags konservativ og mener, at virksomheder kun bør startes og ejes af folk, der i forvejen er millionærer, kan man givetvis ikke se den. Og fred være med det.

Og sådan kunne man blive ved. Politikerne vil gerne have, at flere springer ud som iværksættere. Men hvorfor insisterer de så på at starte med at klippe faldskærmene og gøre landingsfeltet mindre?

Giv os bare tilnærmelsesvist de samme rettigheder som lønmodtagerne. Så skal I bare se løjer. Og hvorfor er nogen som helst så alligevel selvstændige, når det nu er så rædsomt, spørger nogle måske? Det er der selvfølgelig også grunde til. Nogle er det af nød, fordi det er svært at slå igennem som lønmodtager. Andre er det på grund af friheden. Eller drømmen om at være sin egen chef. Passionen for deres profession. Chancen for at lykkes eller måske endda blive velhavende, uanset hvor lille den er. Og er det ikke også alt sammen fint? Men det er altid på trods - og aldrig på grund - af de vilkår, der tilbydes iværksætteri her i Danmark.

Vi glæder os til at hjælpe vores - nye som gamle - medlemmer i det kommende år.

Med ønsket om et godt nytår.

Peter Kofler

Formand, Dansk Iværksætter Forening

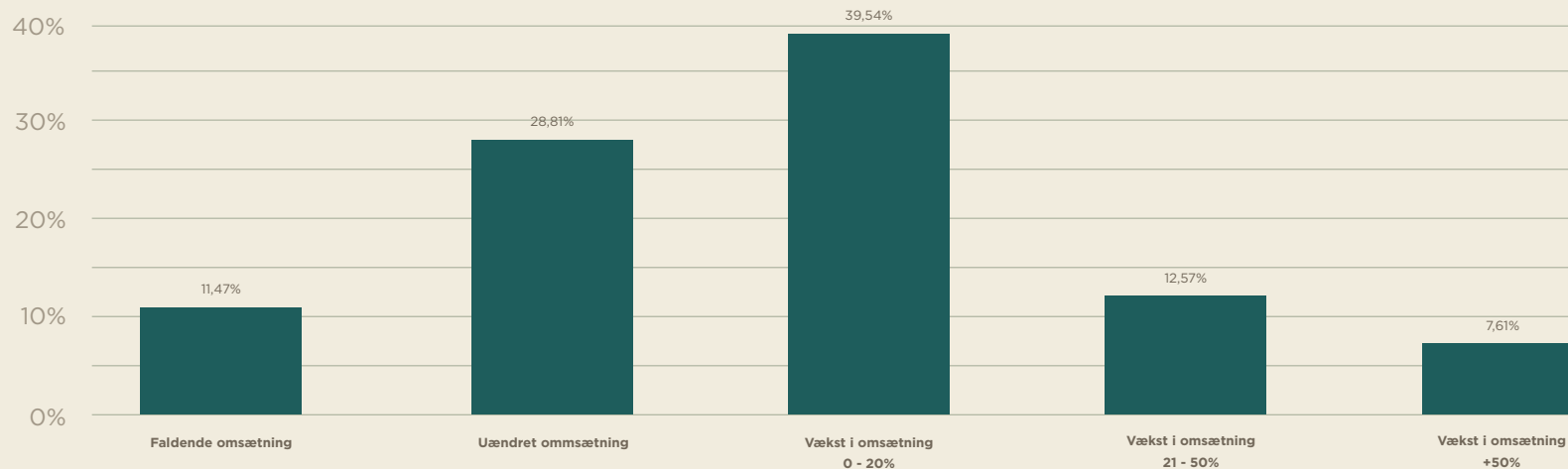
Efter vinter kommer forår

Lyder et gammelt ordsprog. Dette kan overføres i dette års adspurgte iværksætters forventninger til fremtiden. Vel at mærke er de adspurgte blevet spurgt ind til dette i sensommeren 2021, hvorfor resultatet kan have ændret sig med de stigende smittetal ultimo 2021. Den igangværende pandemi (kært barn har mange navne) havde i 2020 bidraget til et sortsyn, men Iværksætterundersøgelsen 2021 viser, at der er grobund for spirende økonomisk optimisme blandt iværksætterne.

Helt konkret er tallet med afsæt i de økonomiske forventninger bedre end sidste - men ikke tilbage på niveau som før Corona-krisen brød ud vinter 2020.

Spørgsmål

Hvordan forventer du, at din virksomheds omsætning vil udvikle sig i 2022?

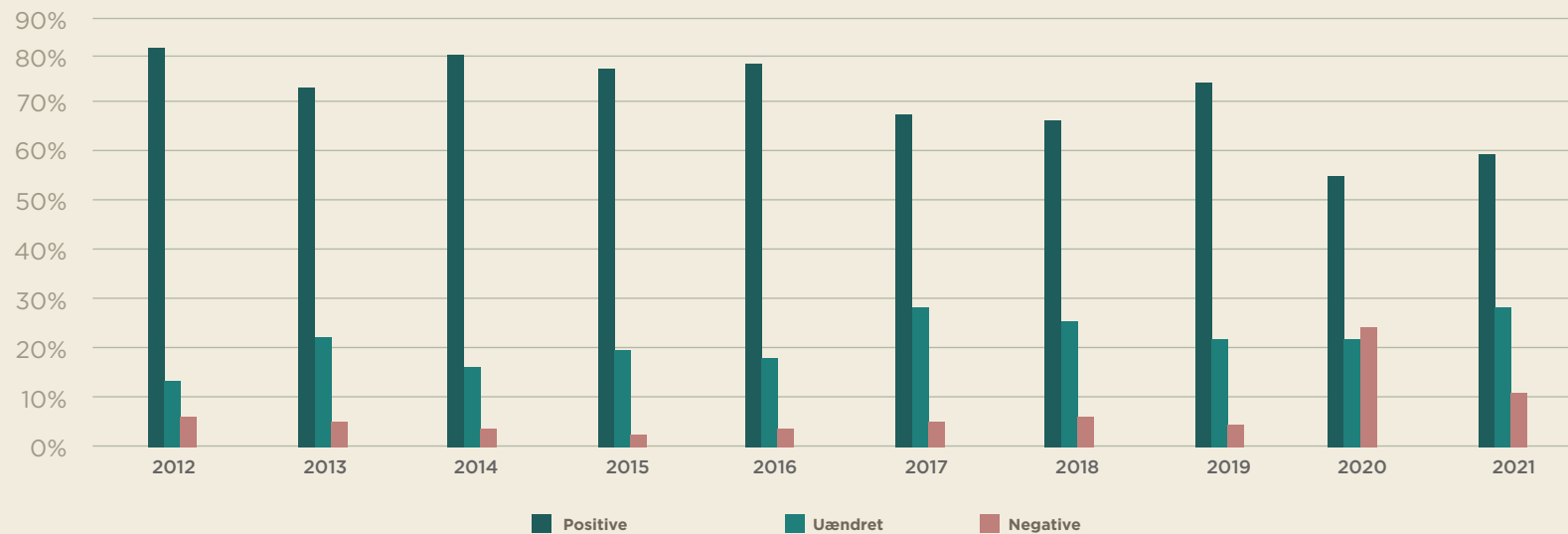

Kilde: Iværksætteranalysen 2021
1090 respondenter har svaret på spørgsmålet i 2021

59,72 % forventer en **positiv** ændring i deres omsætning over det kommende år. 28,81% forventer ingen ændring og 11,47% forventer negativ ændring i deres omsætning.

Sammenlignes iværksætternes forventninger siden år 2012, så ser det således ud nedenfor. Her er det tydeligt, at vi endnu ikke er oppe på 2019 niveau og stadig er langt fra niveauet lige efter Finanskrisen.

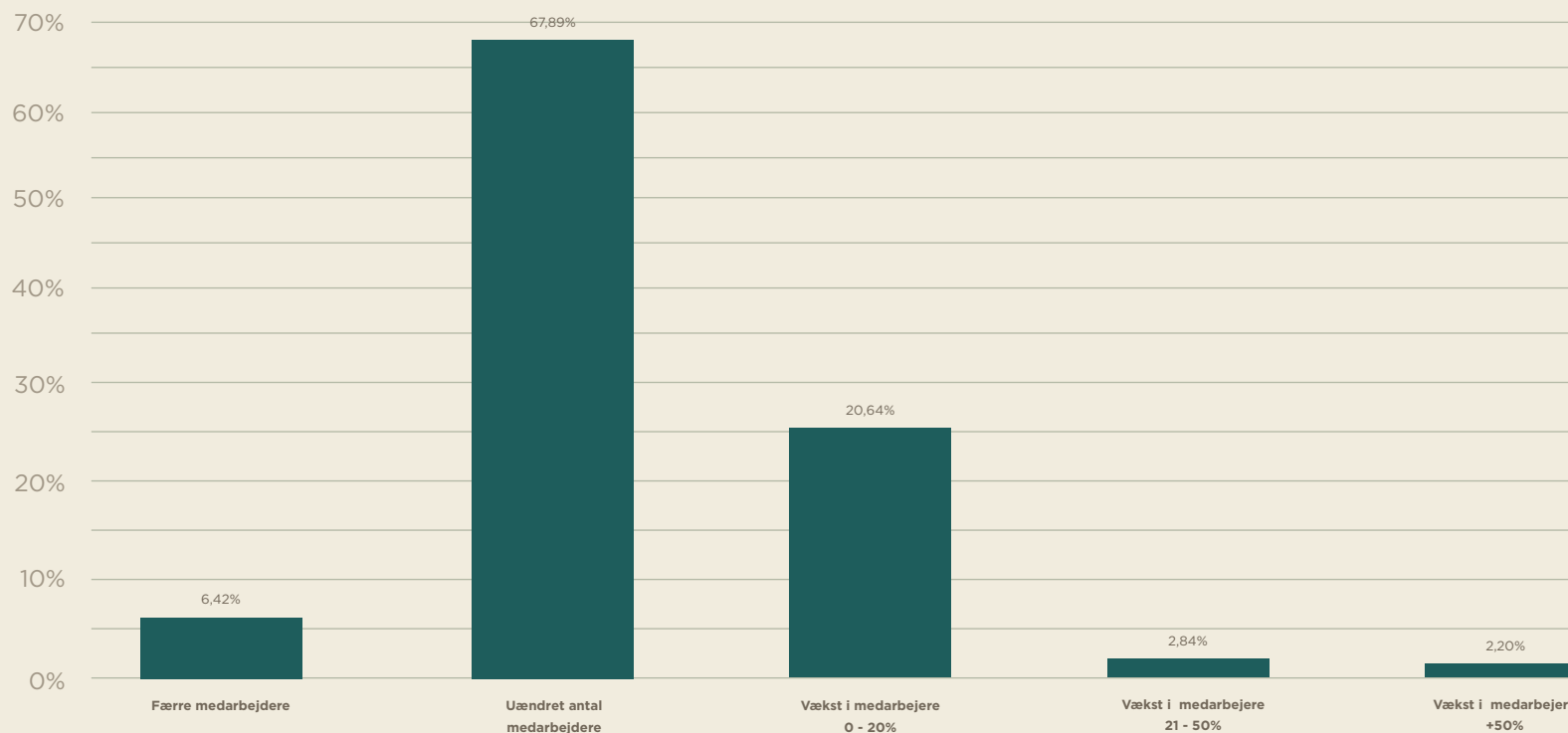
Iværksætternes egen forventning til deres økonomiske situation 2012-2021

Kilde: Iværksætteranalysen 2021
1090 respondenter har svaret på spørgsmålet i 2021

Spørgsmål

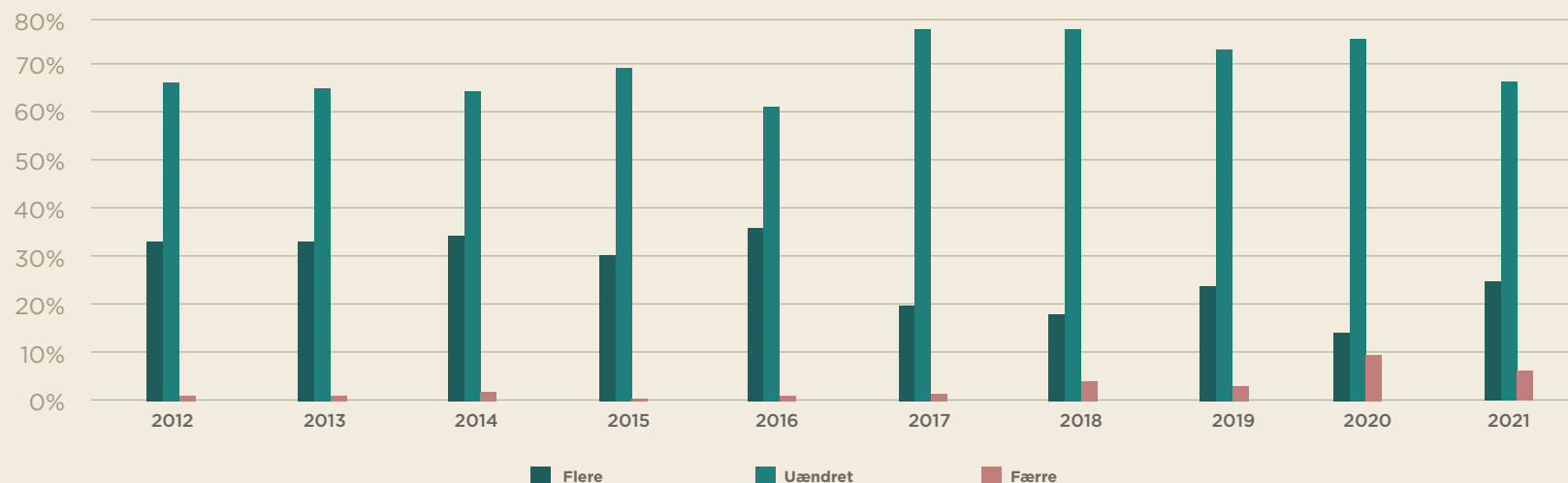
Hvordan forventer du, at antallet af medarbejdere i din virksomhed vil udvikle sig i 2022?

Kilde: Iværksætteranalysen 2021
1090 respondenter har svaret på spørgsmålet i 2021

Helt konkret har vi i dette års analyse spurgt ind til, hvad iværksætterne forventer af antallet af medarbejdere i deres virksomhed. Det er et konkret pejlemærke for vækst. Over 25% af iværksætterne forventer en positiv udvikling, når det kommer til antallet af deres ansatte. Kun 6,42% forventer nedgang. In mente er forskellige brancher og selvstændige repræsenteret i analysen, hvorfor tallet ikke nødvendigvis er retvisende, men siger konkret om det samlede iværksætter- billede i Danmark.

Udviklingen af forventninger til medarbejdere hos iværksætterne 2012-2021

Hvor vi i 2020 bemærkede en effekt afledt af Covid-19, da iværksætterne så ind i fremtid, hvor næsten 10% var forberedt på at reducere antallet af medarbejdere. Denne procentdel af nu faldet til 6,42% i 2021, men ser man bort fra 2020, så har denne andel aldrig været højere. I 2021 ser vi dog en markant stigning i andelen af iværksættere, som forventer medarbejderforsøgelse. Over 1/4 af iværksætterne er klar på at ansætte flere medarbejdere i løbet af 2022. Vi skal tilbage til 2016 for at finde en bedre forventning til medarbejderforsøgelse.

Efter vinter kommer forår. Vi kan ane en spirende optimisme hos iværksætterne i dette års analyse. Set i lyset af en pandemi med snart to år på benene, har det ikke været forventeligt, at niveauet af spirende optimisme skulle nå det nuværende niveau.

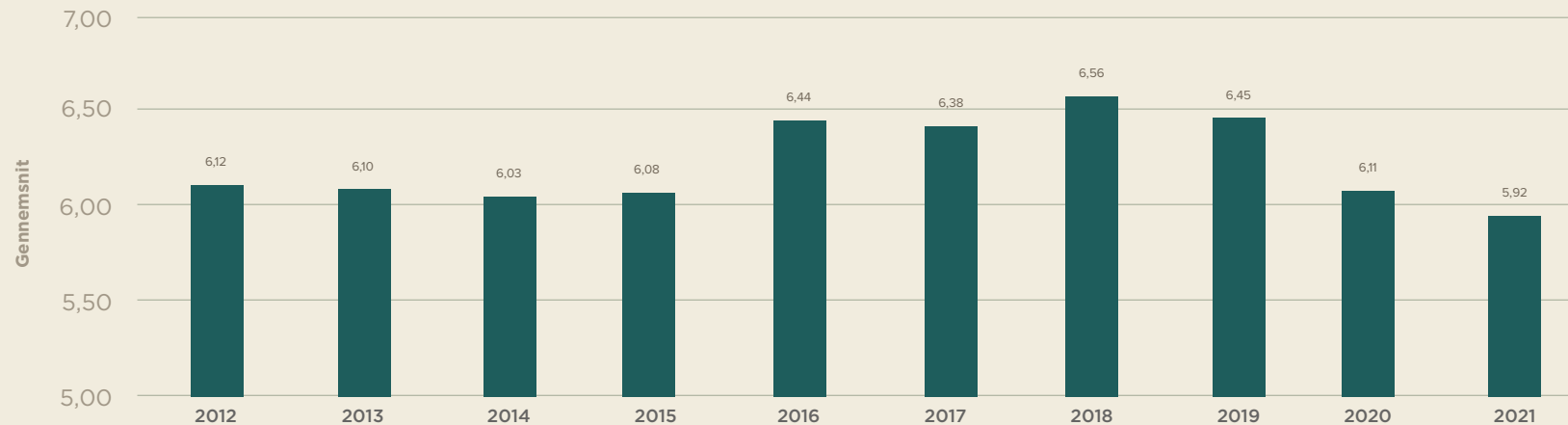
Det er mindre prestigefyldt at være iværksætter

I de senere år har iværksætteriet fyldt mere, end vi hidtil har set. I folkemunde. I medierne. I populærkulturen. Vi kunne læse direkte i CVR-registreringer, at det særligt har hittet blandt de unge, hvor der er sket en betydelig stigning i andelen af unge under 30 år, som starter ny virksomhed. Primo 2018 var kun 3 pct. af de unge under 30 år iværksættere, mens andelen ultimo 2019 var steget til 11 pct, viser tal fra Erhvervsstyrelsen 2020.

I dette års iværksætteranalyse er de adspurgte blevet bedt om at bedømme, hvor prestigefyldt det er at være iværksætter. In mente er det iværksætterne selv, der forholder sig til deres eget erhverv og virke. Dog viser resultaterne, at det aldrig har været mindre prestigefyldt at være iværksætter siden målingerne begyndte i 2012. Prestigeniveauet har været stødt faldende hvert år siden 2018.

Hvad der ligger til grund for dette, kan vi kun gisne om og kan ikke afspejles direkte i vores analyse. Det kan være politisk fokus. Det kan være konjunkturbestemt. Eller noget tredje.

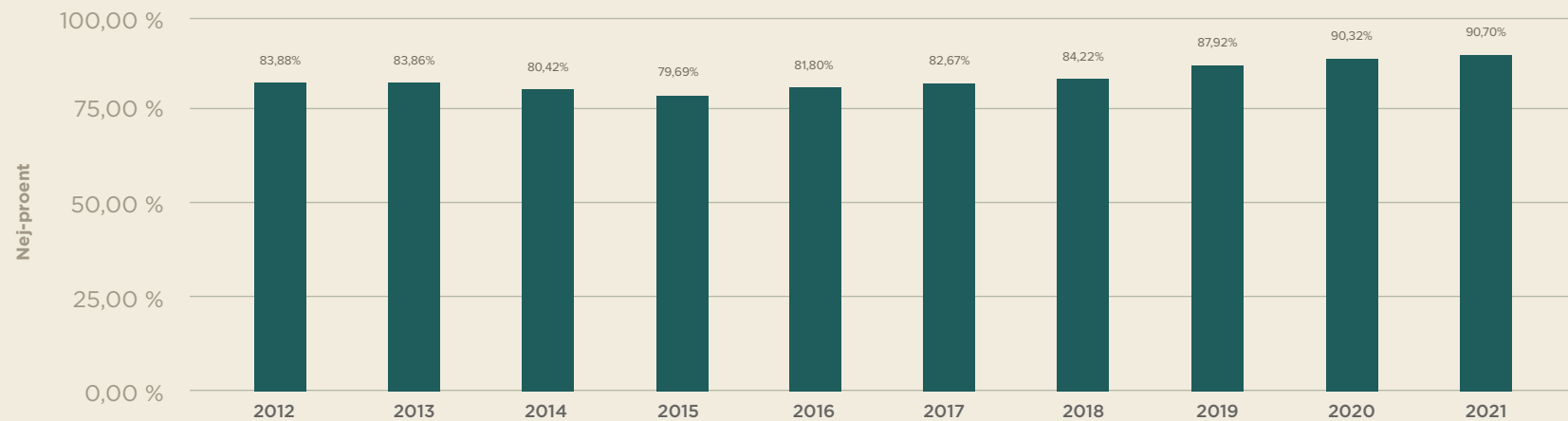
Prestigegennemsnit (på en skala fra 1-10)

Kilde: Iværksætteranalysen 2021
719 respondenter har svaret på spørgsmålet i 2021

Direkte adspurgt om hvordan, iværksætterne oplever det nuværende politiske fokus på iværksætteri, viser, at de adspurgte tilkendegiver/oplever, at der aldrig har været mindre politisk fokus på iværksættere. Aldrig før har iværksætterne ment, at de får nok opmærksomhed blandt landets politikere. Det manglende fokus har været stødt stigende siden 2015. Det er over 9/10 iværksættere, som ikke synes, at der er nok politisk fokus på iværksætterne.

Andel der har givet et 'nej' svar til spørgsmålet, om der er nok politisk fokus på iværksættere

Kilde: Iværksætteranalysen 2021
717 respondenter har svaret på spørgsmålet i 2021

Politisk set har der i to år været en overordnet prioritering, hvilket har været pandemien og herunder styr på konsekvenser af samme. I det store spiller erhvervsliv en stor rolle i dette. Hvad årsagen er til, at iværksætterne oplever lav politisk fokus kan givetvis forklares ud af et øget fokus på at stabilisere situationen omkring Corona. Herunder få styr på hjælpepakker, kompensationer m.v.

På samme tid er beskæftigelsen tårnhøj. Det er arbejdstagers marked, da beskæftigelsen er tårnhøj. Derfor er en tilværelse som iværksætter måske ikke først for de fleste.

Tilmed viser vores undersøgelse, at de fleste iværksættere i Danmark ikke bliver iværksættere af nød, men af lyst. Danskere bliver ikke iværksættere for at opnå den store økonomiske gevinst (kun 6,4%), de bliver iværksættere for at være frie og uafhængige samt forfølge en god idé. Vi kan ikke læse en direkte kobling mellem den nuværende politiske situation i Danmark og lysten til at starte virksomhed. Det vi kan konstatere er, at rekordmange er i arbejde, og der har været øget på politisk fokus på Corona-situationen, der kan være forbehold, der spiller ind på, hvorfor flere iværksættere i år mener, at der er mindre politisk fokus på iværksættere.

Hvad var mest afgørende for din beslutning om at blive iværksætter? (Vælg evt. flere)

Besvarelser	Svarvalg
61,06 %	Frihed til at tilrettelægge indholdet i mit arbejde
58,28 %	Være uafhængig af andre/være herre i eget hus
52,85 %	Frihed til at tilrettelægge rammerne omkring arbejdet
28,93 %	Forfølge en god forretningsidé eller opfindelse
26,29 %	Gøre en positiv forskel i verden
13,63 %	Fravalgt at være i en større virksomhed
11,40 %	Jeg var ledig og havde brug for beskæftigelse
6,40 %	Drømmer om den store økonomiske gevinst
4,73 %	Andet (angiv venligst)
4,03 %	Videreføre familievirksomhed
1,67 %	Ved ikke

Kilde: Iværksætteranalysen 2021
719 respondenter har svaret på spørgsmålet i 2021

Hvor fik du din primære inspiration til at blive iværksætter? (Vælg én)

Besvarelser	Svarvalg
54,52 %	Mig selv - egen skaberlyst
14,33 %	Fra rollemodeller og andre iværksættere
12,24 %	Fra min familie
7,37 %	Af mangel på andre muligheder
6,54 %	Fra venner og bekendte
2,92 %	Andet (angiv venligst)
2,09 %	Fra undervisning i min skole-/studietid

Kilde: Iværksætteranalysen 2021
719 respondenter har svaret på spørgsmålet i 2021

Samtidig så bliver de adspurgte iværksættere også inspireret af deres egen skaberlyst til at blive iværksættere. Flere blev det også på baggrund af rollemodeller eller deres familie som deres inspirationskilder.

Flere og flere iværksættere har fokus på bæredygtighed

I Dansk Iværksætter Forening deler vi regeringens ønske om, at Danmark skal gå forrest med grønne løsninger på verdensmarkedet. I de sidste 3-4 år har vi kørt et øget fokus på bæredygtighed og grønne iværksætter gennem vores aktiviteter.

Blandt de adspurgte i dette års analyse viser det sig, at iværksætterne er blevet mere opmærksomme på den grønne dagsorden.

Hvorvidt det er vores arbejde og fokus, der bærer frugt, kan vi ikke udtale os om, men vi ser i dette års analyse, at kun 21,03% af iværksætterne fokuserer ikke på den grønne omstilling. Vi har inddelt dette arbejde i forskellige stadier, hvilket kan læses nedenfor, hvilket skal tages in mente, når vi konkluderer og anvender dette tal. Vi taler mere om, at 78,97% har en bevidsthed om den grønne dagsorden og har eller vil indstille sin forretning efter denne.

Når det kommer til grøn omstilling, hvilken beskrivelse passer bedst på din virksomhed? (Vælg evt. flere)

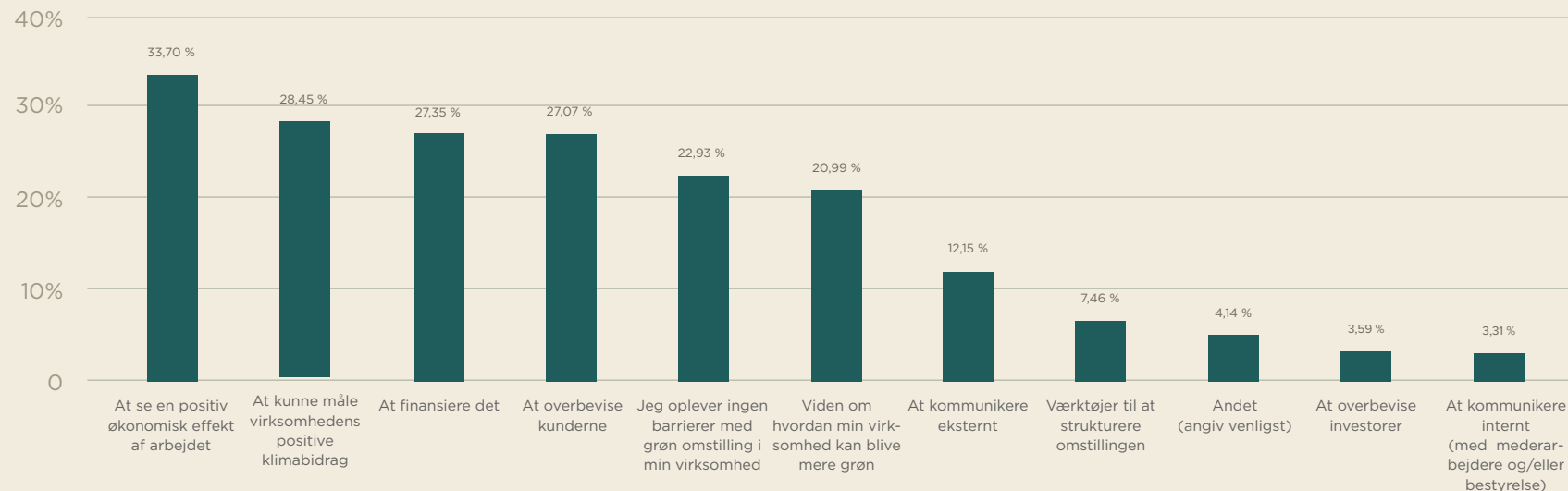
21,03 %	'Vi har ikke fokus på grøn omstilling'
31,34 %	'Vi arbejder med at reducere vores virksomheds eget aftryk på klimaet og/eller miljøet (fx ved at mindske energi- og ressourceforbrug eller anvende mere klimavenlige løsninger og materialer)'
15,60 %	'Vi sælger produkter eller services, der er mere klima- eller miljøvenlige end tilsvarende produkter eller services'
20,47 %	'Vi sælger produkter eller services, der hjælper andre til at mindske deres klima- eller miljøaftryk'
11,56 %	'Vores forretningsmodel er cirkulær med fokus på at minimere ressourceforbruget på tværs af hele værdikæden, dvs. såvel internt i virksomheden, hos underleverandører og hos kunder'

Kilde: Iværksætteranalysen 2021
718 respondenter har svaret på spørgsmålet i 2021

Ser man på isoleret på, hvad de grønne iværksættere ser, som de mest gældende grunde for at være grønne er, så er det 'at være meningsfuld og have et purpose', hvilket 61,10% tilkendegiver. 'At gøre en forskel i klimakampen' ser 55,07% som deres gældende grund.

Bemærkelsesværdigt er det i denne kontekst, at kun 23,29% anser det at være profitabel som værende en grund til at arbejde med den bæredygtige omstilling og være en grøn virksomhed. Med andre ord oplever iværksætterne ikke nødvendigvis den efterspørgsel, der gør det profitabelt at være en grøn virksomhed. En konklusion der modsiger, hvad vi tidligere har plæderet angående grønne virksomheder som drivere for at skabe grønne tal på bundlinjen.

At arbejde med grøn omstilling i ens virksomhed kan rumme nogle barrierer. Hvilke oplever du? (Vælg evt. flere)

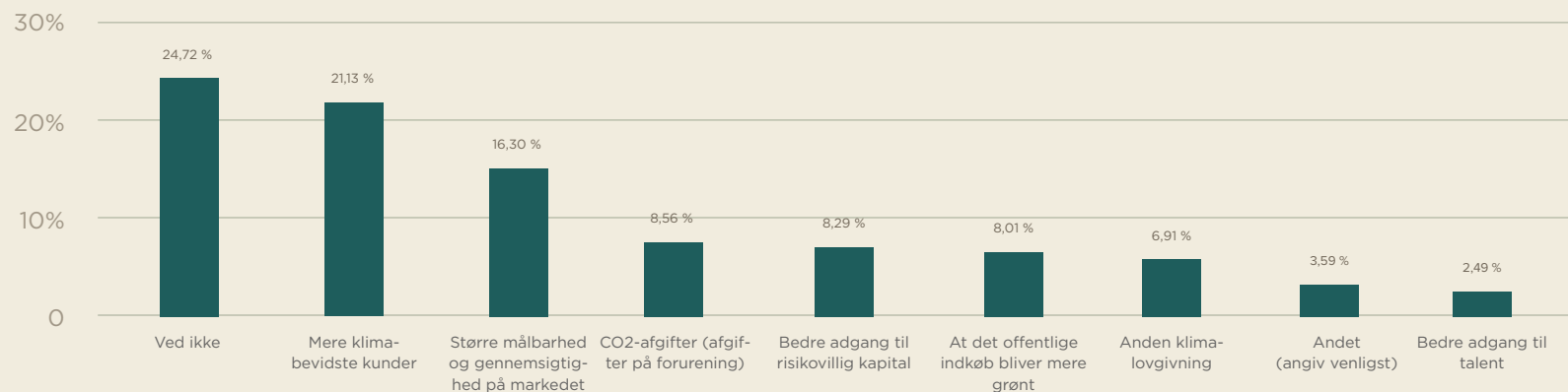

Kilde: Iværksætteranalysen 2021
362 respondenter har svaret på spørgsmålet i 2021

I forlængelse heraf er det interessant at iagttage, hvad der gør det svært at arbejde som en grøn virksomhed. Med andre ord hvilke barrierer de grønne iværksættere oplever. Hver tredje mener, at det er svært at være profitabel, og at den økonomiske gevinst ikke er entydig.

Hertil er det relevant ligeledes at påpege, at det at være en grøn virksomhed ikke er en hæmsko ift. at tiltrække investorer kun 3,59% ser dette som en barrierer. Desuden er internt og eksternt kommunikation om det at være en grøn virksomhed kun en minimal barrierer.

Hvilke tiltag skaber efter din mening flest grønne virksomheder?

Kilde: Iværksætteranalysen 2021
724 respondenter har svaret på spørgsmålet i 2021

Da ambitionen er, at vi 2030 har opnået 70% reduktion i CO₂, så kræver det flere grønne virksomheder og teknologier. Adspurgte om hvad der skaber flere grønne iværksættere, så siger mere end hver femte, at det handler om øget efterspørgsel efter deres produkter. At det grønne forbrug skal øges hos forbrugerne. Et interessant perspektiv der kan perspektiveres ind i eksisterende og nuværende debatter om konsekvenserne for forbrugerne i den grønne omstilling.

Finansiering

For danske iværksættere er finansiering og det at rejse kapital en vital del af virksomhedens udvikling og vækst. Hvert år spørger vi derfor ind til dette område. Her er de overordnede tal for, hvordan iværksætterne forholder sig til finansiering:

18,92% af iværksætterne har i det seneste år forsøgt at fremskaffe kapital

Og det lykkedes for 56,16% af fremskaffe enten alt eller noget af den ønskede kapital

Ca. 50% af alle iværksættere har ikke brug for finansiering, mens 23,25% af iværksætterne ser banken som det sted, de vil foretrække at få finansiering fra.

Adgang til kapital:

41,27% af iværksætterne mener, at adgang til kapital er vigtig for deres virksomheds udvikling.

Adgang til den rette arbejdskraft:

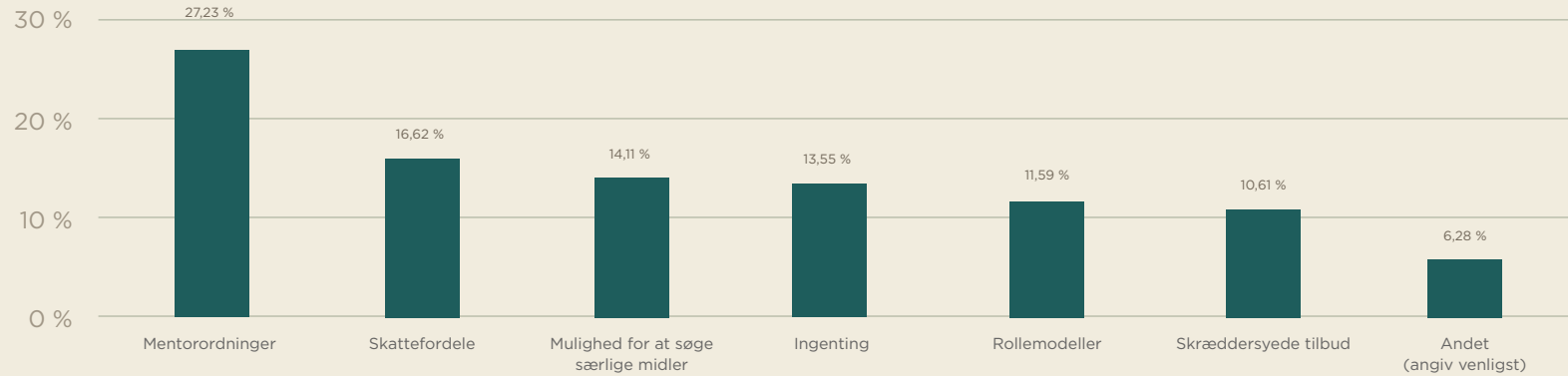
63,06% af iværksætterne mener, at adgang til den rette arbejdskraft er vigtig for deres virksomheds udvikling, hvoraf 48,34% ser det som værende 'meget vigtigt'.

Økonomisk tryghed:

64,36% af iværksætterne mener, at økonomisk tryghed (fx lønkomensation, mulighed for dagpenge, økonomisk dækning ved sygdom, mv.) er vigtig for deres virksomheds udvikling, hvoraf 46,18% ser det som værende 'meget vigtigt'.

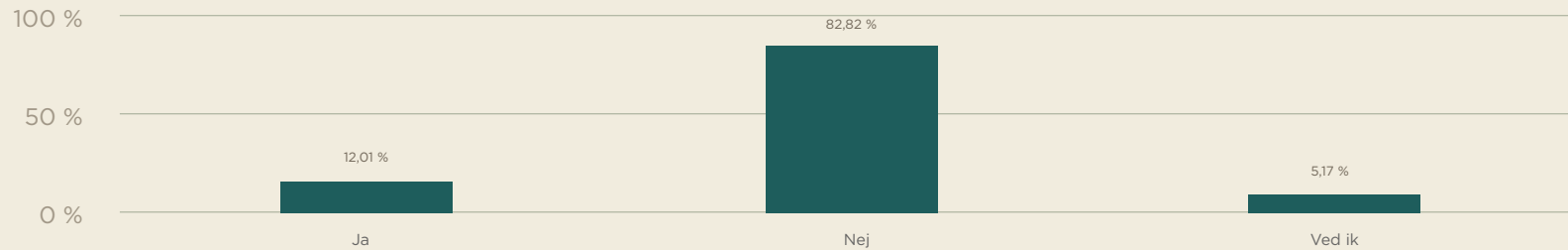
Andre grafer

Hvad mener du, at man skal gøre for at styrke underrepræsenterede iværksættergrupper, som fx kvinder og iværksættere i udkantsområdet?

Kilde: Iværksætteranalysen 2021
716 respondenter har svaret på spørgsmålet i 2021

Har du som iværksætter nogensinde oplevet at blive negativt forskelsbehandlet på baggrund af dit køn, seksuelle orientering, handicap eller etnicitet?

Kilde: Iværksætteranalysen 2021
716 respondenter har svaret på spørgsmålet i 2021

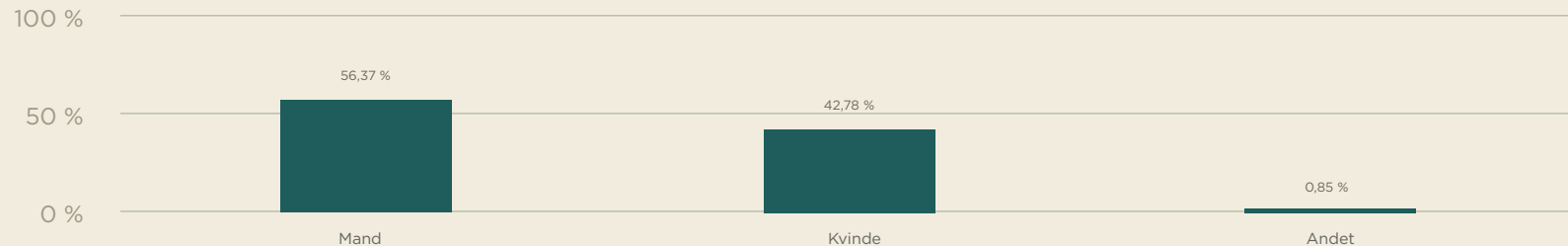
Baggrund for undersøgelsen

Undersøgelsen er gennemført fra 6. september 2021 til 25. oktober 2021. Undersøgelsen indeholder svar fra 1.090 respondenter. Undersøgelsen er gennemført af medlemmer af Dansk Iværksætter Forening, erhvervsportalen IVÆKST-brugere, samt regionale og kommunale erhvervsfremmende partnere. Det er ikke det samme antal respondenter til hvert af spørgsmålene, dette skyldes, at ikke alle spørgsmål er relevante for alle respondenter, samt at nogle respondenter har undladt at afgive svar til enkelte spørgsmål.

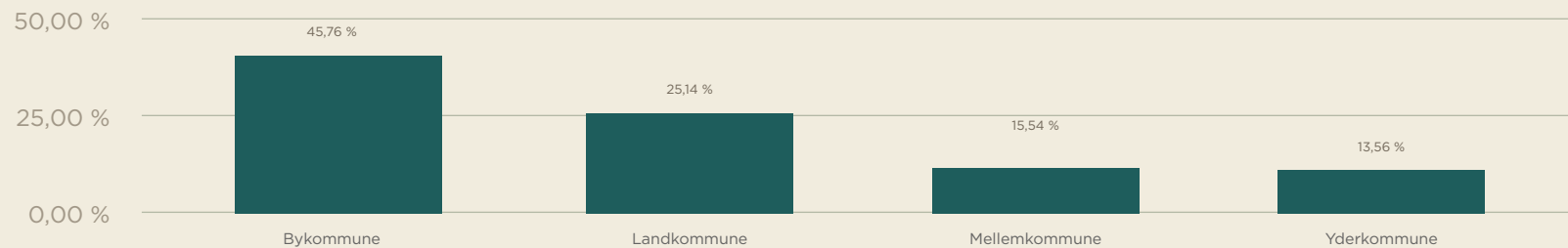
Dele af undersøgelsen sammenligner resultaterne med Iværksætterundersøgelsen 2012-2020.

Hvem har svaret på undersøgelsen?

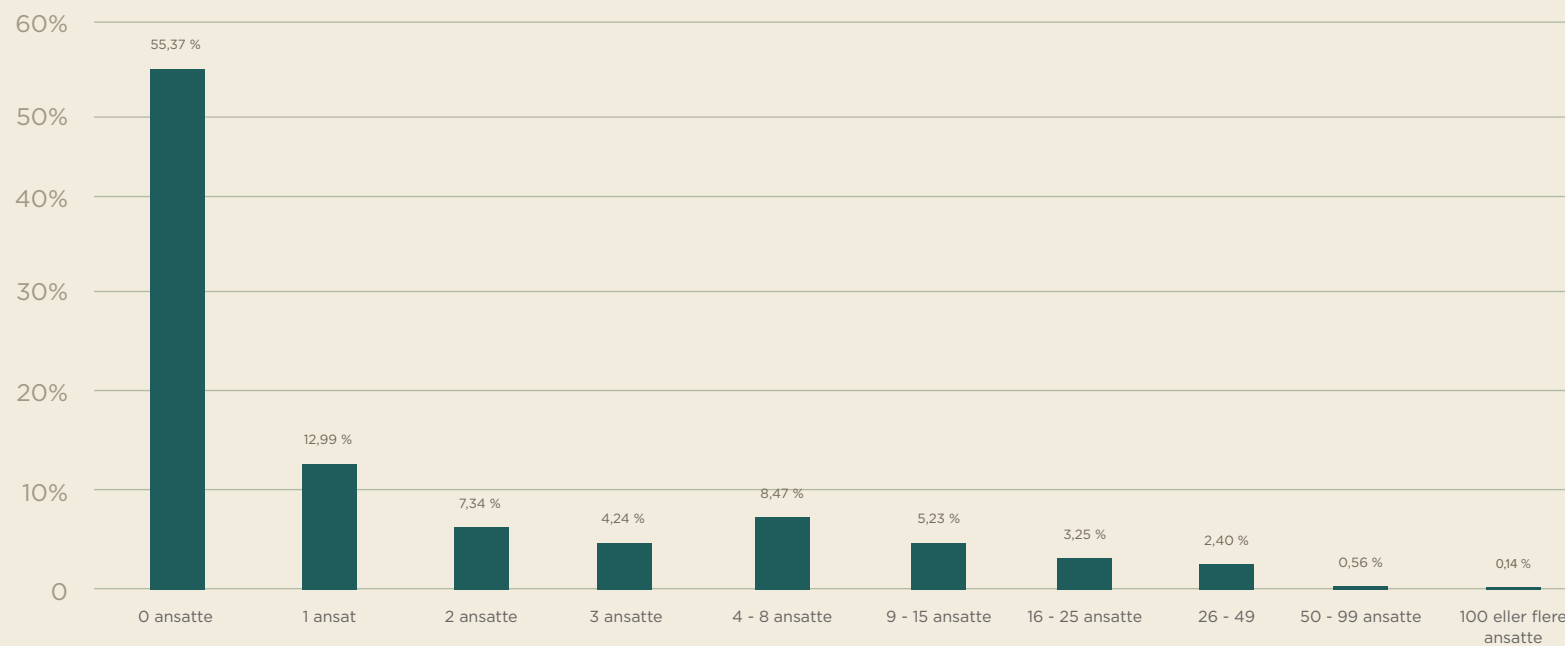
God repræsentation ift. køn

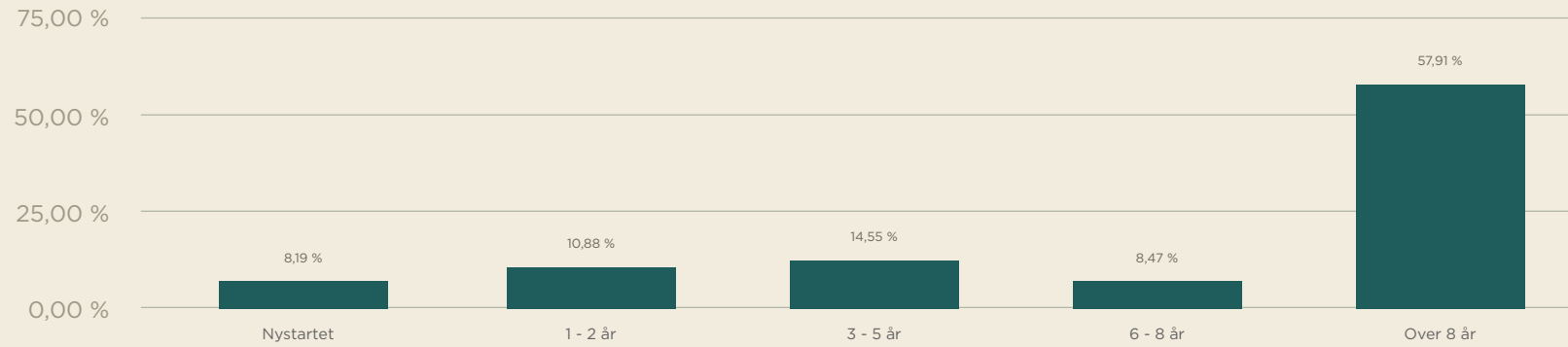
Iværksættere fra alle dele af landet:

Hovedsageligt enkeltmandsvirksomheder:

Iværksættere, som har været iværksættere i en længere årrække

Dele af undersøgelsen sammenligner resultaterne med Iværksætterundersøgelsen 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 og 2020.

Udtalelser til Iværksætteranalysen

Peter Kofler, formand for Dansk Iværksætter Forening, kan kontaktes på 40 40 40 04 for yderligere kommentarer til årets undersøgelse. Peter Kofler kan også kontaktes på e-mail: peter@d-i-f.dk

For artikler, relevante cases eller spørgsmål

Dansk Iværksætter Forening hjælper gerne med at finde og videreformidle kontakt til relevante iværksættercases samt besvare spørgsmål på undersøgelsens resultater.

Kontakt derved direktør Alex Randrup på 71 99 04 28 eller e-mail: alex@d-i-f.dk

Kontakt

Dansk Iværksætter Forening
Alhambravej 3, 1826 Frederiksberg
CVR: 10172942

